

LIBRIS | We know
books

Erica

Bauermeister

Perspective

Traducere din limba engleză și note
VALENTINA GEORGESCU

LITERA
București

LBRIS

We know
books

1

LBRIS

We know
books

Maine

2010

SCRIITOAREA

Povestea de pe ecranul computerului lui Alice se materializa în cuvinte de mai bine de cinci ani, sau poate de o veșnicie. În tot acest timp, crescuse, se schimbase, scârțâise, cursese, amuțise și apoi își recăpătase vocea, intriga apucând-o pe căi nebănuite, personajele transformându-se în oameni la care Alice nu se așteptase niciodată, la fel cum se întâmplase și cu ea. Singura constantă, acest ecran luminos. Această poveste, cu toate iterațiile ei. Acum, în așteptarea ultimei etape. A cuiva care să spună „da“.

Alice era tânără pentru o scriitoare, abia împlinise douăzeci și cinci de ani, dar, cumva, fusese mereu matură. Mereu atentă, învățând, căutând acel lucru pe care oamenii nu îl rosteau. Adevărul se află sub masă; înțelesese asta încă din copilărie. Dacă ar fi putut, și-ar fi luat farfuria cu mâncare și s-ar fi dus cu ea în locul răcoros și întunecat de sub fața de masă, acolo de unde putea urmări pumnii mamei ei încleștându-se pe parcursul conversației. De unde putea privi pantofii fratelui ei, cu vârfurile îndreptate spre ieșire, când tatăl lor îl interoga

despre ultima competiție de natație. Despre medaliile pe care le-a câștigat sau nu, despre eforturile pe care le-a depus sau nu.

Copiii, desigur, nu mâncau sub masă, așa că Alice trebuia să se mulțumească doar cu tendința de a tot scăpa șervetul.

„De ce nu învață să țină chestia aia în poală?“, îi spunea tatăl ei maică-sii.

Dar puteai învăța cu mult mai multe dacă țineai privirea plecată. Cu atât mai bine pentru Alice, căreia nu-i plăcuse niciodată să privească oamenii în ochi. Avea mereu impresia că privește într-un șifonier ticsit de haine – ori că-l deschide pe al ei.

În orice caz, tatăl ei prefera copiii respectuoși.

Când Alice învățase să citească, descoperise propria lume, departe de casa și de orașul lor din estul statului Oregon. Fratele ei o numea ascunzătoare, dar cum el citise deja de trei ori până atunci trilogia *Stăpânul Inelelor*, nu era chiar cea mai nimerită persoană să-și dea cu părerea. După ce Alice se întorcea cu cărțile alese de la bibliotecă, le deschidea și adulmeca mâncărurile și viața altor copii între pagini, își apropia fața de ele și sufla, de parcă ar fi încercat să-și lase amprenta umană și să-și însușească poveștile lor.

Fratele ei a prins-o în fapt într-o zi. Peter era cu opt ani mai mare decât Alice, și cu mult mai înalt decât ea. Era ca un cal mare și blând în viața ei.

Când i-a mărturisit ce făcea, el s-a mulțumit să zâmbească.

– Of, Alice, a spus, cu vocea lui Bilbo¹. Arăți ca un hobbit oarecare. Dar ești mult mai mult decât lași să se vadă.

În anul în care Alice a împlinit nouă ani, o scriitoare a venit în vizită la școala ei. În ziua aceea, Alice a înțeles pentru prima oară – într-un fel care a fost totodată deprimant și teribil de fascinant – că oamenii scriau cărțile. Oameni adevărați, cu rimel care li se prelingea pe curburile delicate și palide ale pielii de sub ochi și pulovere cu mâneci un pic prea lungi. Femeia asta din fața clasei, femeia asta cu o înfățișare cumva neterminată, scrisese cartea pe care ea o ținea în mână. Înainte de acest moment, Alice nu cunoscuse niciodată un scriitor adevărat, așa că-i fusese cu puțință să pretindă că aceștia nu existau cu adevărat, fiind, prin urmare, la fel de magici precum personajele din interiorul cărților. Dar acum, în fața ei stătea femeia asta, care povestea clasei că scria în fiecare zi, în timpul acestor ore, folosind un banal stilou. Că personajele erau prietenii ei.

– Eu trăiesc în lumea lor atunci când scriu, a spus clasei scriitoarea.

¹ Bilbo Baggins este un personaj creat de J.R.R. Tolkien, care apare în *Hobbitul* și în *Stăpânul Inelelor*.

„Da“, și-a zis în sinea ei Alice, ținându-și respirația. Și din clipa aceea, nu a mai crezut în magie, ci în magician.

– O să-mi crez propriile lumi, i-a spus Alice fratelui ei.

Peter își pregătea geanta pentru a pleca la un alt concurs de natație. Înota mereu – sau alerga sau se antrena ridicând greutate și, în general, își petrecea weekendurile participând la competiții, însoțit de tatăl lor. Tatăl lor spunea că toți copiii aveau nevoie de țeluri, prin „țeluri“ referindu-se la victorii. Și prin „toți copiii“, la Peter. Alice se întreba ce părere ar fi avut tatăl lor despre noul ei țel, dar asta nu era ceva ce i-ar fi spus lui. Învățase că a fi fată semăna puțin cu a te ascunde sub masă, departe de privirile celorlalți. Și asta ar fi putut fi un avantaj.

Peter era cel căruia îi povestea de toate. El organiza un picnic secret – sendvișuri cu unt de arahide și peltea, cu porție dublă de peltea, așa cum îi plăcea ei, și pungi cu chipsuri, pe care le cumpăra pe furiș de la băcănia din colț – și se așezau în ascunzișul frunzos al căsuței din copac, pe care băiatul o construise în pădure, iar el asculta tot ce avea ea de zis.

Acum, în camera lui, el s-a uitat la ea și a zâmbit, foarte vag, iar ea l-a privit pentru o clipă în ochi.

„Sunt prea multe acolo“, și-a zis Alice în sinea ei.

– Peter, a strigat tatăl lor de la parter, iar Peter a tresărit.

S-a uitat la Alice și a clătinat din cap.

– Accepți lumea pe care ți-o dau ei, Alice, a spus, luându-și rucsacul. Îmi pare rău.

„Dar se înșală“, și-a spus Alice. Nu se putea altfel. Cărțile, prin însăși existența lor, o dovedeau.

În anul în care Alice a împlinit zece ani, Peter a plecat la facultate cu o bursă de natație și a lăsat-o singură. Devenise clar de ceva vreme că Alice nu era o ființă socială, neavând niciodată tendința de a rămâne peste noapte la vreo prietenă sau de a trimite bilețele de amor prin clasă și sinchisindu-se foarte puțin de Clubul Cercetașelor ori de alte cluburi. Așa fusese mereu – mă-nțelegeți, genul acela de copil care citește solitar în timpul pauzei de prânz ori în autobuz. Un animal micuț, nu suficient de anemic ca să atragă atenția, doar singuratic.

Astfel, poate deloc de mirare, deși era dezamăgitor de mediocră când venea vorba de matematică și geografie, era mereu cea mai bună la orele de engleză.

– Ar putea ajunge profesoară într-o bună zi, spuneau profesorii ei, an de an.

„De ce nu spun niciodată scriitoare?“, i-a scris ea lui Peter.

„Pentru că tu ești aia cu imaginația“, a spus el. „Aia e ușa ta spre libertate, Allie, draga mea. Folosește-o.“

*

Astfel, Alice a hotărât să se pregătească. Dacă scriitorii erau magicieni, s-a gândit ea, atunci existau trucuri pe care le puteai învăța. Era destul de mare acum ca să știe că, în lumea reală, magia însemna doar o serie de iluzii, atent șlefuite ca să-ți distragă atenția de la ceea ce se întâmplă, de fapt. Un perete plin de medalii. O plăcintă proaspătă în fiecare duminică. Un tată întors acasă în fiecare seară, la ora cinei. „Privește acolo, nu aici.“

După asta, în timp ce unele fete își cheltuiau banii de buzunar pe haine sau luciu de buze, Alice și-a cumpărat cărți.

„De ce nu împrumuți de la bibliotecă?“, o întreba tatăl ei. Dar Alice simțea nevoia ca acele cărți să fie ale ei, ca să poată face consemnări în ele. Adnotări. Săgeți trasate de pe o pagină până pe următoarea. Marcarea indicțiilor care te anunțau ce urma, acel detaliu anume care îți spunea tot ce trebuia să știi despre un personaj.

Când trebuia să iasă în lumea reală, era atentă la ceea ce oamenii nu știau că-ți spun. Observa mâna care se juca nervoasă cu lăntișorul de la gât. O sprânceană ridicată, ca un semn de întrebare ori de dezaprobare. Felul în care copiii mai mici își îndesau capul între umeri când un bătaș era prin preajmă. În același timp, asculta. Pauzele. Bâlbâielile. Valurile emoționale de surpriză, de blândețe sau furie. Colectiona poveștile la care era martoră

și le scria în caiete pe care le ținea sub saltea. Din când în când, îi mai trimitea câte una lui Peter.

„Poate tu chiar ești în stare să crezi lumi, până la urmă“, i-a răspuns el.

Alice avea paisprezece ani când Peter a renunțat la facultate, cu patru luni înainte de absolvire, pornind către zări necunoscute.

„Vezi?“, i-a spus tatăl ei maică-sii. „Asta se întâmplă când insiști să-ți numești copilul după un băiat care refuză să se maturizeze.“

Timp de câțiva ani, i-a trimis cărți poștale. O faleză stâncoasă din Maine. O piață din Egipt. Lacul Mono, cu formațiunile lui calcaroase îțindu-se din albastrul apei, ca niște castele. „Allie, draga mea, ți-ar plăcea la nebunie locul ăsta.“ Alice ducea fiecare carte poștală aproape de față, adulmecând-o ca să vadă dacă putea simți mirosul fratelui ei pe hârtie. Uneori avea impresia că reușea. Dar, cu trecerea timpului, cărțile poștale se tot răreau, cuvintele scrise pe ele deveneau tot mai vagi, până când au părut să dispară chiar în timp ce ea le citea.

Apoi, nimic.

Tatăl lui Alice a spus că irosise suficienți bani pe educația copiilor lui, însă, grație convingătorului eseu de admitere scris de Alice, a reușit să obțină o bursă la un mic colegiu din Maine, înconjurat de copaci, la un continent depărtare de orașul lor din estul statului Oregon. În primul semestru, Alice

s-a înscris la două cursuri de bază, științe și economie. Ultimul curs din orarul ei era unul de scriere creativă – neînsemnat și inofensiv ca un iepuraș alb, un element de recuzită minor, pe o scenă încărcată de mobilă.

„Cerință de bază“, le-a spus ea părinților, când aceștia au întrebat.

„Acum lucrurile se vor pune în mișcare“, și-a spus ea.

Alice s-a așezat pe rândul al treilea din dreapta, lângă ușă. Mai în față decât îi plăcea în mod normal, dar era nerăbdătoare. Profesorul de scriere creativă era deja acolo, în picioare în spatele pupitrului, de vorbă cu niște studenți. Un domn mai în vârstă, înalt, dar cu o blândețe care a surprins-o. Se așteptase la ceva mai asemănător cu Jack Kerouac sau James Joyce, tot numai chin sufleteș și înfumurare. Dar profesor doctor Roberts nu era nimic din toate astea – deși părea cam distrat, iar un colț al gulerului cămășii era prins sub gâtul puloverului. Alice s-a întrebat când avea să observe și el asta.

– Știu, a spus el, când a început prelegerea, că toți muriți de nerăbdare să fiți publicați. Dar asta poate dura mult timp, iar uneori, nu se întâmplă deloc. Totuși, nu despre asta este vorba aici. Ci despre ce veți învăța pe parcurs.

Alice aproape că l-a auzit în gând pe tatăl ei: „Așa spun ăia care au dat-o-n bară“.

– Haideți să începem cu lucrurile elementare, a spus profesorul Roberts. Dacă stați și vă gândiți, toate poveștile – chiar și cele mai fantastice – se bazează pe lucruri pe care le știm deja, și fiecare carte este despre întrebări care au fost puse deja.

Alice s-a aplecat în față, așteptând mai multe explicații. Așteptase ani întregi să ajungă aici, cu cineva care să-i poată deschide ușile ce trebuiau deschise.

– Bilbo o fi el un hobbit, a continuat profesorul, dar cu toții am fost cândva mici. Și dacă vreți să fiți scriitori, există toate șansele să vedeți și cum este să fii oropsit.

– Cum rămâne cu criminalii în serie? a intervenit un tânăr din rândul doi.

Alice s-a uitat spre el, observându-i poziția rășchirată în scaun. „Asta clar nu-i vreun oropsit“, și-a spus în sinea ei. Îi vedea deja viitorul. Cincizeci de cărți cu numele lui etalat pe copertă, într-un font cu serife. Probabil roșu.

– Păi, a spus profesorul Roberts, bineînțeles că acești criminali în serie există, deși ei sunt cu mult mai puțini decât ai putea crede dacă te iei după ce vezi într-o librărie mediocră de aeroport. Însă mai relevant pentru această discuție – și atunci, pentru o clipă, lui Alice i s-a părut că profesorul Roberts putea fi mai impresionant decât o sugera înfățișarea lui – este faptul că genul de literatură despre criminalii în serie ridică una dintre cele mai comune întrebări cu putință: Ce suntem dispuși